

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงสาระสำคัญของสมมติฐาน วัตถุประสงค์ กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ส่วนรายละเอียดจะได้กล่าวเป็นลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อันได้แก่ การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน ความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชน ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ
- 2) เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
- 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

สมมติฐาน

1) ปัจจัยแต่ละด้านต่อไปนี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

1.1) การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่

1.2) การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน

1.3) ความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชน

1.4) ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ

ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

1.5) โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของ

ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

1.6) การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่ง

ต่าง ๆ

2) ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์การปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ได้แก่ การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน ความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชน ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จำนวน 217 คน ซึ่งได้มาโดยใช้หลักการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) จากประชากร 472 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบ ความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชน ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีทั้งหมด 7 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน ตอนที่ 3 เป็นแบบทดสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชน ตอนที่ 4 เป็นแบบทดสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับโอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประสานงานกับพัฒนาการอำเภอ พัฒนาการประจำตำบลในพื้นที่ช่วยเหลือในการจัดเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และรับมอบแบบสอบถามด้วยตนเอง รวมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลและตรวจสอบให้คะแนนเสร็จเรียบร้อยแล้ว
แล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for the Social
Sciences (SPSS) เพื่อหาค่าต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคลาดเคลื่อน
มาตรฐานของค่าเฉลี่ย ของการได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่
การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน ความรู้ความเข้าใจใน
งานพัฒนาชุมชน ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ
ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน โอกาสในการแสดงความสามารถในการ
ปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรม
พัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำ
อาสาพัฒนาชุมชน
- 2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product
Moment Coefficient of Correlation) ระหว่างตัวพหุการณ์
กับตัวเกณฑ์
- 3) ค้นหาตัวพหุการณ์ที่ดีที่สุดสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาท
หน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
- 4) สร้างสมการพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ
ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

- 1) โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (X_5) การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ (X_1) การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_2) และ การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ (X_3) มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์มากน้อยตามลำดับ ส่วนความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชน (X_4) ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (X_6) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (Y)

- 2) โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (X_5) การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ (X_3) และการได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_2) เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (Y) โดยแต่ละตัวมีอำนาจในการพยากรณ์มากน้อย ตามลำดับ

- 3) สมการในการพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (Y) เมื่อใช้ตัวพยากรณ์ที่ดี ซึ่งได้แก่โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (X_5) การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ (X_3) และการได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_2) โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

3.1) ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.400877 + .175346 (X_{\text{อ}}) + .116434 (X_{\text{จ}}) + .128001 (X_{\text{ค}})$$

3.2) ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .188062 (X_{\text{อ}}) + .171933 (X_{\text{จ}}) + .160889 (X_{\text{ค}})$$

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อันได้แก่ การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน ความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชน ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนต่าง ๆ 2) ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน 3) สร้างสมการพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ซึ่งจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับสมมติฐานดังนี้

1) สมมติฐานข้อ 1.1 กล่าวว่า "การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

พบว่า การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเพราะว่า การได้รับคำแนะนำให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่ดีรวมถึงการได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ เป็นการสร้างกำลังใจ และขวัญให้แก่ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มณีรัตน์ ลีศรีเชื้อ (2521 : 136-137) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน พบว่า การได้รับคำแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปฏิบัติงานของกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและกรรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยและประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ กพสต. ใน 4 จังหวัดภาคกลางในความรับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 2 คือ จังหวัดปราจีนบุรี ชลบุรี ระยอง และจังหวัดจันทบุรี พบว่า กพสต. ที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่มากครั้ง จะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีกว่า กพสต. ที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่น้อยครั้งและยังสอดคล้องกับที่กรรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด คือ จังหวัดสกลนคร หนองคาย เลย บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่มากจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ดีกว่าผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่น้อย

2) สมมติฐานข้อ 1.2 กล่าวว่า "การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติพบว่า การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนซึ่งประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล และกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กร หลักของหมู่บ้าน ตำบล นอกจากจะมีความใกล้ชิดทั้งในลักษณะของเพื่อนบ้าน เครือญาติ แล้วยังเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบลอีกด้วย ถ้าองค์กรหลักของหมู่บ้านตำบลให้ความร่วมมือสนับสนุนก็จะทำให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทที่ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกพสต. ใน 4 ภูมิภาคกลาง ในความรับผิดชอบศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน เขตที่ 2 คือ จังหวัดปราจีน ชลบุรี ระยองและจังหวัดจันทบุรี พบว่า กพสต. ที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนมากครั้งจะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้ดีกว่า กพสต. ที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนน้อยลง และกรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด คือ จังหวัดสกลนคร หนองคาย เลย บึงรรมย์ ร้อยเอ็ด และสุรินทร์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชนมาก จะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ดีกว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนน้อย

3) สมมติฐานข้อที่ 1.3 กล่าวว่า "ความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติพบว่า ความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนนั่นเอง ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้รับการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนมาโดยตลอด จึงเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชนมาแล้วอย่างดีเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจของต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสามารถส่วนตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งต้องยอมรับข้อเท็จจริงว่า คนที่มีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งใดดีนั้นมีได้หมายความว่า เขาจะต้องกระทำบทบาทหน้าที่ในส่วนนั้นดีเสมอไป เพราะมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการกระทำหรือไม่กระทำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กรมการ พัฒนาชุมชน, กองวิจัยและประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด คือ จังหวัดสกลนคร หนองคาย เดชบุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดสุรินทร์ พบว่า กพสต. ที่มีความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชนมากจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีกว่า กพสต. ที่มีความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชนน้อย ปรากฏว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และ จำเป็น ชาญชัย (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดตั้งกองทุนและเวชภัณฑ์ประจำ

หมู่บ้าน ในจังหวัดตรัง พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง กองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับ การจัดตั้งกองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน อย่างไรก็ตามผลการ วิจัยครั้งนี้ได้ขัดแย้งกับการศึกษาของ อารยา วัฒนกิจ (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาก จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสูงกว่าผู้ที่มีปัจจัยดังกล่าว น้อยกว่า และแพทษา แก้วพวง (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ในอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง พบว่า กรรมการหมู่บ้านที่มี ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของกรรมการหมู่บ้านมาก จะมี ส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นมากกว่ากรรมการหมู่บ้านที่มี ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของกรรมการหมู่บ้านน้อย และกรมการพัฒนารัฐมชน, กองวิจัยประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด คือ จังหวัดสกลนคร หนองคาย เลข บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ที่มีความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชนมาก จะปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ดีกว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มี ความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชนน้อย

4) สมมติฐานข้อ 1.4 กล่าวว่า "ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนนั่นเอง ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกรณีที่ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้รับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่ในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนมาอย่างดี ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน แต่ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนนั้น ปฏิบัติไปตามที่เจ้าหน้าที่มอบหมายให้ไปดำเนินการ มิได้เกิดจากความสำนึก ความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เจาะสะปิอิง บารู (2534 : 72) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์สวัสดิการตลาดของสมาชิกที่มีสภาพต่างกัน ในจังหวัดปัตตานี พบว่า สมาชิกกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจสูงกับสมาชิกกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจต่ำมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์สวัสดิการตลาดไม่แตกต่างกัน และ จำเป็น ชาญชัย (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดตั้งกองทุนและเวชท์นัทประจำหมู่บ้านของประชาชนในจังหวัดตรัง พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกองทุนและเวชท์นัทประจำหมู่บ้านไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งกองทุนและเวชท์นัทประจำหมู่บ้านของประชาชน

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้ได้ชี้ชัดแจ้งกับการศึกษาของ แพททซา แก้วพวง (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานพัฒนา ท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง พบว่า กรรมการหมู่บ้านที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของ กรรมการหมู่บ้านมาก จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น มากกว่ากรรมการหมู่บ้านที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของกรรมการหมู่บ้านน้อย และกรรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัย ประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของกพสต. ใน 4 จังหวัดภาคกลางใน ความรับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน เขตที่ 2 คือ จังหวัดปราจีนบุรี ชลบุรี ระยอง และจังหวัดจันทบุรี พบว่า กพสต. ที่มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่มาก จะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ได้ดีกว่า กพสต. ที่มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่น้อย นอกจากนี้ กรรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) * ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด คือ จังหวัดสกลนคร หนองคาย เลย บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มากจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ดีกว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ ตนเองน้อย

5) สมมติฐานข้อที่ 1.5 กล่าวว่า "โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้รับมอบหมายงานจากเจ้าหน้าที่ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้นำชุมชน ให้ปฏิบัติงานจะสร้างความรู้สึกภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ของตน และทำให้มีโอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน อันส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ กรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยและประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด คือ จังหวัดสกลนคร หนองคาย เลย บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มีโอกาสแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้มากจะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ดีกว่าผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มีโอกาสแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้น้อย และ สมนึก ปัญญาสิงห์ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีโอกาสแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้สูงจะมีผลปฏิบัติงานได้ดีกว่าคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีโอกาสแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้ต่ำกว่าเช่นกัน

6) สมมติฐานข้อ 1.6 กล่าวว่า "การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน" จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับ (Communication Process) ที่เห็นว่า การติดต่อสื่อสารเป็น เครื่องมืออันแรกที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนัก และตื่นตัวที่จะปรับตัวเองเข้าสู่ระบบความเปลี่ยนแปลงที่กระบวนการพัฒนาชุมชนได้นำไปสู่ชุมชน และสอดคล้องกับ กรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยและประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ กพสต. ใน 4 จังหวัดภาคกลาง ในความรับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 2 คือ จังหวัดปราจีนบุรี ชลบุรี ระยอง และจังหวัดจันทบุรี พบว่า กพสต. ที่ได้รับข่าวสารจากภายนอกมากจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีกว่า กพสต. ที่ได้รับข่าวสารน้อย และกรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด คือ จังหวัดสกลนคร หนองคาย เลย บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มีการติดตามข่าวสารการพัฒนา มากจะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ดีกว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มีการติดตามข่าวสารการพัฒนาน้อย

7) สมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวว่า "ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ได้แก่ การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน ความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชน ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน โอกาสในการ แสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ จาก การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สามารถพยากรณ์การ ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้มีเพียง 3 ตัว คือ โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชน จากแหล่งต่าง ๆ และการได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน และเมื่อพิจารณาถึงน้ำหนักการพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวพบว่า

7.1) โอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน เป็นตัวพยากรณ์ที่มีน้ำหนักการพยากรณ์มากกว่า ตัวอื่น ดังนั้นจึงเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีกว่าตัวอื่นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ แนวความคิดของรีดเดอร์ (Reeder, 1968 : 1-7) ที่ได้รวบรวม กลุ่มของปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้มนุษย์กระทำหรือไม่กระทำการใดสิ่งหนึ่ง ขึ้นเป็นทฤษฎีเพื่ออธิบายถึงการกระทำทางสังคม (Social Action) ว่า การกระทำของมนุษย์ในเรื่องใด ๆ ก็ตามขึ้นอยู่กับกลุ่มปัจจัยซึ่งมี อยู่ด้วยกันหลายประการ ซึ่งรวมถึงโอกาสด้วยและสอดคล้องกับการ ศึกษาของกรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด คือ จังหวัดสกลนคร หนองคาย เลย บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดสุรินทร์ พบว่า

ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มีโอกาสแสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน ได้มาก จะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ดี ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มีโอกาสแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้น้อย และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ เฮิร์ทเบิร์ก (Herzberg, 1969 : 147) ได้ทำการศึกษาวิจัยทัศนคติของบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานโดยทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มิอาชีพทางการบัญชี และวิศวกรในเมืองพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวงานที่เขาอ้างว่าเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลพอใจในงานว่า ประกอบด้วยการที่ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการทำงาน เช่นเดียวกับที่ สมนึก ปัญญาสิงห์ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอศรีประจัน อำเภอสามชุก และ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีโอกาสแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้สูงจะมีผลการปฏิบัติงานได้ดีกว่าคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีโอกาสแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้ต่ำกว่าเช่นกัน

7.2) การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีอีกตัวหนึ่งที่สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ ซึ่งเป็นอันดับรองจากโอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะการติดต่อสื่อสารเป็นเครื่องมืออันดับแรกที่จะสร้าง ความรู้ความเข้าใจของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนให้เกิดความรู้ ตระหนัก และตื่นตัวที่จะปรับตัวเอง เข้าสู่ระบบความเปลี่ยนแปลงที่กระบวนการพัฒนาชุมชนได้นำไปสู่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปรีดา สุขใส (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลให้ชาวบ้านยอมรับ

วิทยาการเกษตรแผนใหม่ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลไม้เต็ง อำเภอเมือง
 จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ชาวสวนมีการติดต่อกับสื่อมวลชนมากมีการ
 ยอมรับวิทยาการแผนใหม่มากกว่าชาวสวนที่มีลักษณะตรงกันข้าม และ
 สอดคล้องกับการศึกษาของ กรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยและ
 ประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มี
 อิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ กพส. ใน 4
 จังหวัดภาคกลาง ในความรับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการ
 พัฒนาชุมชนเขตที่ 2 คือ จังหวัดปราจีนบุรี ชลบุรี ระยอง และจังหวัด
 จันทบุรี พบว่า กพส. ที่ได้รับข่าวสารภายนอกมากจะปฏิบัติตาม
 บทบาทหน้าที่ที่ได้รับดีกว่า กพส. ที่ได้รับข่าวสารถ้อย และสอดคล้อง
 กับการศึกษาของกรมการพัฒนาชุมชน, กองวิจัยและประเมินผล
 (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการ
 ปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 6 จังหวัด คือ จังหวัดสกลนคร หนองคาย เลย บุกรัมย์ ร้อยเอ็ด
 และจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มีการติดตามข่าวสาร
 การพัฒนามากจะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
 ได้ดีกว่าผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่มีการติดตามข่าวสารการพัฒนาลด
 เช่นเดียวกับที่ โรเจอร์ และ ไลน์ (Roger and Lynne,
 1969 : 124-125) ซึ่งกล่าวว่าช่องทางสื่อสารมวลชน (Mass
 media channels) สามารถกระจายข่าวสารถึงกลุ่มผู้รับข่าวสาร
 ที่มีจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นการเพิ่มความรู้ รวมทั้งอาจ
 สามารถเปลี่ยนทัศนคติที่บุคคลมีอยู่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ
 ชวิชัย สันคติประเภท (2520 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย
 เรื่อง การรับฟังวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร ตำบลกระพังโหม
 จังหวัดนครปฐม พบว่า วิทยุเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญ
 มากที่สุด ผู้ที่รับฟังมากจะเข้ามีส่วนร่วมมากมีความรู้กว้างขวางมากขึ้น

7.3) การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชนเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีอีกตัวหนึ่งที่สามารถพยากรณ์ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ ซึ่งเป็นอันดับที่สามารถรองจากโอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน และการได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะการได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วการได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชาวบ้านก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกันเพราะถ้าพึ่งผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนย่อมจะไม่สามารถทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้น การได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน จึงนับเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่จะมีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมเกียรติ พ่วงทรัพย์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ภาพในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุมของตำรวจนครบาลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านการทำงานมากจะมีสัมฤทธิ์ภาพในการสืบสวนจับกุมมากกว่าตำรวจที่ได้รับการสนับสนุนด้านการทำงานน้อย และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กรมการพัฒนารัฐบาล, กองวิจัยและประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของกพสต. ใน 4 จังหวัดภาคกลาง ในความรับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 2 คือ จังหวัดปราจีนบุรี ชลบุรี ระยอง และจังหวัดจันทบุรี พบว่า กพสต. ที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนมากจริงจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีกว่า กพสต. ที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนน้อยลง นอกจากนี้ กรมการพัฒนารัฐบาล, กองวิจัยประเมินผล (2532 : บทคัดย่อ)

ได้ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด คือ จังหวัดสกลนคร หนองคาย เลย บรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนมากจะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ดีกว่าผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนน้อย เช่นเดียวกับที่ กรมการ พัฒนาชุมชน, กองวิจัยและประเมินผล (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนมากจะประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มอาชีพที่ได้รับความสำเร็จจากผู้นำชุมชนน้อย

อนึ่งจากผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติในสมมติฐานข้อที่ 7 ซึ่งกล่าวข้างต้นนั้น เมื่อพิจารณาถึงอำนาจในการพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน จะเห็นว่า ปัจจัยด้านโอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 7.394 ($R = .27192, P < .01$) และเมื่อนำปัจจัยด้านการได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ เข้าร่วมพยากรณ์ด้วยแล้ว ปรากฏว่า มีอำนาจในการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10.276 ($R = .32057, P < .001$) และเมื่อนำปัจจัยด้านการได้รับคำแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชนด้วยแล้ว ปรากฏว่า มีอำนาจในการพยากรณ์เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 12.628 ($R = .35535, P < .05$) ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าโอกาสในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน การได้รับข่าวสารในด้านกิจกรรมพัฒนาชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ และการได้รับการแนะนำสนับสนุนจากผู้นำชุมชน เป็นตัวพยากรณ์ที่ดี และสามารถร่วมกันพยากรณ์ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนา

ชุมชน ได้ร้อยละ 12.628 ซึ่งสอดคล้องกับ สมนึก ปัญาลิงห์ (2524 : 2) ซึ่งพบว่า กรรมการกลุ่มออมทรัพย์ที่มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานสูง ได้รับการแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สูง และมีโอกาสแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานสูง จะมีผลการปฏิบัติที่ดีกว่า คณะกรรมการที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้นต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส" ครั้งนั้น ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

1) ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนควรได้รับการปฏิบัติดังนี้

1.1) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ควรเปิดโอกาสให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการสภาตำบล คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล พร้อมทั้งแนะนำตัวผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนให้หน่วยงานอื่นหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้รู้จักและทราบบทบาทหน้าที่ เพื่อเจ้าหน้าที่และหน่วยราชการ ผู้นำท้องถิ่นที่ต้องมีภารกิจในการประสานงานหรือปฏิบัติงานพัฒนาในพื้นที่ หมู่บ้าน/ตำบล ได้ประสานงานและขอความช่วยเหลือสนับสนุนในการทำงานจากผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อันจะเป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้มีโอกาสปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

1.2) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จะต้องทำความเข้าใจกับ คณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้นำท้องถิ่น ถึง บทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ควรให้คณะกรรมการ สภาตำบล คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้นำท้องถิ่นได้มอบหมายหน้าที่การ งานที่อยู่ในขอบข่ายของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนเป็นผู้ปฏิบัติงานอันจะเป็น การสร้างความรู้สึภาคภูมิใจและเห็นความสำคัญในบทบาทหน้าที่ของ ตนอีกด้วย

1.3) ในการคัดเลือกอาสาพัฒนาชุมชน ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ควรดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนโดยเคร่งครัด หลังจากได้รับการแต่งตั้งแล้วควรให้ความรู้เรื่องงานพัฒนาชุมชน ความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน นอกจากนี้จะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ หมู่บ้าน/ตำบล ได้ทราบว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในตำบลของตนเป็นใคร มีหน้าที่อย่างไร ซึ่ง เมื่อประชาชนทราบและเข้าใจในตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ของ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนแล้ว ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนจะสามารถขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน จากประชาชนได้ซึ่งเป็นการ อำนวยโอกาสให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท หน้าที่ของตนเองได้อย่างเต็มที่

1.4) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนควรประชุมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อจะได้นำนโยบาย ข้อราชการต่าง ๆ แจ้งให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ทราบ อีกทั้งควรได้จัดหาเอกสาร ข้อมูลหรือสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์บทความ และข่าวด้านพัฒนาชุมชน ให้แก่ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้อ่านและติดตามเพื่อจะได้นำความรู้ที่ ได้รับจากการติดตามข่าวสารดังกล่าวมาประยุกต์เพื่อพัฒนา ตำบล/

หมู่บ้าน ที่รับผิดชอบได้ด้วย นอกจากนี้ควรจัดให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ของตำบลต่าง ๆ ได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนข่าวสาร ผลการ ปฏิบัติงานของแต่ละตำบล เพื่อนำมาเป็นแนวทางอีกด้วย

1.5) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและ ผู้นำท้องถิ่น ควรติดตามให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ให้ต่อเนื่องด้วย

2) ในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรมีการศึกษาถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติ หน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน เช่น ความคาดหวังในประโยชน์ที่จะ ได้รับ ค่าตอบแทน สถานภาพการสมรส เป็นต้น

2.2) ควรมีการศึกษาถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ซึ่งสามารถปฏิบัติงานได้ดีเด่นโดยศึกษาจาก ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับคัดเลือกเป็นผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนดีเด่น โดยทำการศึกษาเพื่อวัดถึงลักษณะเด่น ๆ ที่ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ ปฏิบัติงานได้ดีเด่นพึงมี เพื่อจะได้นำไปเป็นเกณฑ์ประกอบการพิจารณา คัดเลือกผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้

2.3) ควรศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนต่อ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ตัวเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน กลุ่มและองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ตำบล ว่ามีผลเอื้อให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนได้ปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพ หรือไม่อย่างไร